

CONCURSUL ȘCOLAR NAȚIONAL DE COMPETENȚĂ ȘI PERFORMANȚĂ COMPER
PROGRAMA COMPER – LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, CLASA a V-a
EDIȚIA 2017-2018 / ETAPA a II-a

COMUNICARE ORALĂ

- Roluri în comunicare: vorbitor, ascultător
- Reguli de acces la cuvânt (întreruperi, suprapuneri, luarea/predarea cuvântului, așteptarea rândului la cuvânt)
- Unitățile comunicării: actele de limbaj (*a afirma, a întreba, a solicita, a recomanda, a promite, a felicita, a declara* etc.); perechile de adiacență: întrebare-răspuns, invitație – acceptarea/refuzarea invitației, reproș – acceptarea/refuzul reproșului, a face un compliment – a răspunde la un compliment etc.)
  - Elemente paraverbale (intensitate vocală, intonație, tempoul vorbirii) și nonverbale (mimică, poziții corporale, contact vizual). Elementele nonverbale și paraverbale ca mărci ale personalității individului
  - Strategii de concepere și de comprehensiune a textului oral: cuvinte-cheie, idei principale, temă, informații generale și de detaliu
  - Strategii de ascultare activă: ascultarea atentă a interlocutorului fără a-l întrerupe, reținerea corectă a informațiilor, întrebări de clarificare, reformularea unui pasaj, confirmarea prin mijloace nonverbale sau paraverbale a atenției acordate interlocutorului
  - Atitudini comunicative: atenție, empatie
  - Exprimarea adecvată a emoțiilor

LECTURĂ

- Tipare textuale de structurare a ideilor: narativ, descriptiv
  - Cuvinte-cheie, idee principală, idee secundară, temă
  - Planul simplu de idei. Planul dezvoltat de idei
  - Textul narativ
    - Narativul literar. Acțiune, personaj, timp, spațiu
    - Narativul nonliterar. Acțiune, participanți, timp, spațiu
    - Narativul în texte multimodale (text și imagine – banda desenată)
- Textul explicativ (*aplicativ*)
  - Strategii de comprehensiune: inferențe simple (relații cauză-efect, problemă-soluție etc.), predicții, împărțirea impresiilor de lectură

REDACTARE

- Etapele scrierii: generarea ideilor, planificare, scriere
  - descoperirea unor subiecte din universul familiar;
  - restrângerea unor teme la aspecte particulare;
  - încadrarea în subiect.
- Prezentarea textului: scrisul de mână, așezarea în pagină; inserarea unor desene, grafice, fotografii, schema
  - Planul simplu de idei. Planul dezvoltat de idei

ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII**Ortoepie și ortografie**

- Alfabetul limbii române. Ordonarea cuvintelor după criteriul alfabetic. Dicționarul. Articolul de dicționar
- Tipuri de sunete: Vocală. Consoană. Semivocală
- Silaba
- Accentul (aplicativ)
- Corespondența sunet-literă

Gramatică

Verbul (flexiunea verbului în raport cu numărul, persoana, modul și timpul). Moduri verbale: indicativul și imperativul. Timpurile modului indicativ. Timpuri simple și compuse. Structura timpurilor compuse: verbe auxiliare (*a fi, a avea, a vrea*) și forme verbale nepersonale (infinitivul, participiul)

– Substantivul: genul, numărul. Tipuri de substantive: comun, propriu. Categoria determinării: articolul (hotărât, nehotărât). Posibilități combinatorii ale substantivului (substantiv + atribut). Prepoziția

Vocabular

- Cuvântul, unitate de bază a vocabularului
- Cuvântul și contextul; forma și sensul cuvintelor.
- Categoriile semantice: sinonime, antonime.
- Câmpul lexical

Variație stilistică

Limba standard. Normă și abatere

Istoria cuvintelor – variații ale formei și ale sensului în timp

ELEMENTE DE INTERCULTURALITATE

Carte românească de învățătură: tiparul, primele scrieri în limba română